

більше уваги приділяти якісним характеристикам продукції, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, зміцнення конкурентних позицій агропідприємств забезпечує стійкий розвиток регіональної системи і нейтралізацію негативних відхилень в економічному ринковому просторі. Забезпечення конкурентоспроможності в системі організації виробництва сільськогосподарської продукції забезпечує: зміцнення становища регіону в територіальному поділі праці та міжрегіональній інтеграції; залучення інвестицій для здійснення програм розміщення і регіональ-

ного розвитку продуктивних сил; розвиток виробничої інфраструктури регіону як важливої умови раціоналізації схем руху товарів та прискорення матеріально-речових ресурсів у процесі відтворення; зміцнення фінансово-кредитної та бюджетної системи регіону.

Зміцнення конкурентних позицій агропідприємств забезпечує стійкий розвиток регіональної системи і нейтралізацію негативних відхилень в економічному ринковому просторі країни. Важливо максимально реалізувати конкурентні можливості агропідприємств з тим, щоб вони змогли використати свої переваги в спеціалізації та сталому розвитку.

Список використаної літератури:

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз : [монографія] / В. Г. Андрійчук – К. : КНЕУ, 2005. – 292с.
2. Воронкова А.Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация: [монография] / А.Э. Воронкова. – Луганск: издательство ВГУ, 2000. – 315 с.
3. Гудзь О.Є. Фінансове забезпечення та дивідендна політика в сільськогосподарських підприємствах / О.Є.Гудзь // Економіка АПК. – 2005. - №7.-с.64-69.
4. Жмайлов В.М. Ринкова система України: стан та перспективи розвитку: [монографія] / за ред. О.В.Макарюка, В.М.Жмайлова, Ю.І.Данька – Х.: Миськдрук.- 2011. – 974 с.
5. Макаренко Н.О. Маркетингове забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств / Н.О.Макаренко // Аграрний форум-2008: матер. міжнар. наук.-практ. конф.:тези доп. – С.: ВТД «Університетська книга», 2008. – С.166.
6. Маренич Т.Г. Трансформаційна динаміка та механізми економічного регулювання агроформувань (питання теорії, методології, практики): [монографія] / Т.Г.Маренич – К.:ННЦ ІАЕ, 2005. – 454с.
7. Пащенко О.Ю. Конкурентоспроможність та її чинники / О.Ю. Пащенко // Розвиток секторів і товарних ринків України. – Ужгород: ІВА, 2001. – 400с.
8. Реутов В.Е. Управління конкурентоспроможністю: [монографія] / В.Е.Реутов, Н.З.Вельгош. – Сімферополь: Таврія, 2005. – 200с.
9. Шубравська О.В. Сталий розвиток агропродовольчої системи України : [монографія] / О.В. Шубравська. – К.: ІЕ НАН України, 2002. – 204 с.

Исследование посвящено изучению конкурентоспособности аграрной отрасли с целью усовершенствования критериев и методологических аспектов оценки конкурентоспособности с учетом условий ведения хозяйства и ресурсоемкости производства.

Research is sanctified to the study of competitiveness of agrarian industry with the aim of improvement of criteria and methodological aspects of estimation of competitiveness taking into account the terms of manage production.

Рецензент: к.е.н., доцент, В. М. Жмайлов
Дата надходження до редакції: 20.03.2012 р.

УДК 334.732.6

ЗНАЧЕННЯ ЗАГОТІВЕЛЬНО-ЗБУТОВИХ КООПЕРАТИВІВ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

О. О. Галушко,

Автором обґрунтовано значення заготівельно-збутових кооперативів для оптимізації забезпечення постачання засобів виробництва та збуту продукції. Наведено основні напрямки розв'язання проблем для підприємств при формуванні такого кооперативу.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Протистояти на ринку великим аграрним фірмам середні та малі за розміром сільськогос-

подарські підприємства не можуть, та к як вони в ході своєї операційної діяльності стикаються з характерними проблемами:

- недостатнє забезпечення якісним насіннєвим матеріалом, елітною худобою, кормами, добривами і отрутохімікатами;

- дефіцит агрономічних, ветеринарних і зоотехнічних послуг, консультацій по бух обліку та аудиту;

- недостатнє забезпечення сільськогосподарською технікою, устаткуванням та базою для їх ремонту;

- проблеми збуту виробленої продукції (дефіцит інформації про ринкову кон'юнктуру, потенційних партнерів, неможливість впливати на ціни із-за малих партій продукції, що реалізовується і т. д.);

- брак потужностей для зберігання, передпродажної підготовки, доопрацювання, переробки і фасування продукції, що приводить до її реалізації за низькими цінами.

Альтернативою сучасним викликом є організація заготівельно-збутових кооперативів які складаються із двох або декількох незалежних організацій, які формально або неформально, за підтримки або без підтримки третьої особи поєднуються з метою консолідації своєї потреби у матеріалах, послугах або інвестиціях та для просування на ринок виготовленої продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженні проблеми механізму функціонування заготівельно-збутових кооперативів особливу увагу акцентували на результати наукових досліджень класичних питань сільськогосподарських закупівельно-збутових кооперативів такими вченими минулого як М. Туган-Барановський [1], М. Кондратьєв, Б. Мартос та ін. Сучасні українські наукові дослідження є продовженням класичних підходів до сільськогосподарської кооперації, що знайшло відображення в працях таких вчених як О. Крисальний, М. Малік [2], В. Зіновчук [3], В. Месель-Веселяк, О. Могильний, Л. Молдаван, Н. Павленчик, Ю. Ушкаренко, Г. Черевко та ін.. Актуальність досліджуваного питання гостро стоїть перед малим і середнім бізнесом особливо важлива задача - налагодження системи збуту, постачання і ін., які враховували б потреби і специфіку сільськогосподарських товаровиробників і сприяли їх розвитку і модернізації, а також зростання виробництва в цьому секторі, підвищення зайнятості і доходів сільського населення. Згладжування соціальної напруженості на селі неможливе без розвитку сільськогосподарської заготівельно-збутової кооперації, що спирається на істотну підтримку з боку держави.

Згідно з Законом України "Про сільськогосподарську кооперацію", кооперативи діють у сфері обслуговування сільськогосподарського і іншого виробництва учасників кооперації. Залежно від виду діяльності вони діляться на тих, що переробляють, заготівельно-збутові, постачальницькі, сервісні, а також для надання комплексних послуг, пов'язаних з виробництвом, перероб-

кою, збутом продукції рослинництва, тваринництва, лісівництва і рибальства [4].

Закон говорить, що «заготівельно-збутовий кооператив - це підприємство, створене для здійснення обслуговування переважно членів кооперативу на основі взаємодопомоги й економічного співробітництва», що здійснюють заготівлю, зберігання, передпродажну обробку, продаж продукції, надають маркетингові послуги.

Статистичну базу дослідження склали кількісні показники аналізу значення кооперативів агробізнесу у економічно-розвинених країнах та України, як: Міністерства Аграрної політики України [5], АПК Інформ [6].

Формулювання цілей статті. Основною метою даного дослідження є виявлення головних переваг створенню заготівельно-збутових кооперативів для сільськогосподарських підприємств, дослідження стану сільськогосподарської кооперації в найбільш розвинених країнах та аналіз перспектив кооперативного руху на Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Самостійно вирішити вищезгадані проблеми можуть лише великі агропромислові об'єднання які створюють постачальницько-збутові, агросервісні і переробні підприємства, що пропонують послуги сільгоспвиробникам на не вигідних умовах, монополізують ринок, підсилюють диспаритет цін між сільським господарством і промисловістю.

Досвід вітчизняної кооперації вивчений ще досить слабо і не узагальнений, а по деяких напрямках відсутній. Тому виникає потреба звертатися до досвіду країн з розвинутою кооперативною формою господарювання.

Світовий досвід розвитку фермерських господарств показує, що кооперація зусиль фермерів у сферах виробництва, збуту і постачання є умовою їх виживання і подальшого розвитку. Вона дозволяє підвищити доходи, поліпшити умови праці і скоротити витрати на виробництво продукції. [5]

Перелічимо головні переваги від створення заготівельно-збутового кооперативу на основі країн з розвинутою системою кооперації:

- передача функцій по реалізації продукції кооперативу дає можливість його членам зосередитися на самому виробництві;

- через кооператив можна формувати більші партії товару, що завжди залучає великого покупця, який відповідно готовий платити більш вигідну для членів кооперативу ціну;

- за рахунок поліпшення доступу до ринків збуту й формування партій товару можна також уникнути послуг посередників, реалізуючи товар безпосередньо споживачеві;

- у збутовому кооперативі більше можливостей по поліпшенню товарної якості продукції сортуванням, калібруванням, упакуванням, зберіганням і т.п.;

Даний вид кооперативів є юридичною особою, і всі його торговельно-посередницькі опера-

ції ведуться легально зі сплатою необхідних податків, він може реєструвати свою торговельну марку, захищену законом, що й підкреслює унікальні властивості даної

У різних країнах одні і ті ж види кооперативів традиційно мають різну вагу у агробізнесі, але в цілому вони представляють реальну економічну силу, яка істотним чином впливає на розвиток їх аграрного сектора.

Близько 80% сільськогосподарської продукції Скандинавії, 65% - Нідерландів, 50-52% – Німеччини, Іспанії, Франції знаходять збут через сільськогосподарську кооперацію., в тому числі молоко – від 65% у Бельгії до 100% у Норвегії, овочі і фрукти – від 32% у Німеччині до 80% у Нідерландах, свинина – від 15% в Італії до 96% у Данії, зерно – від 20% у Великобританії до 70% у Франції.

Сільськогосподарські кооперативи домінують у структурі переробленої продукції: молока Скандинавії – до 90-100%, зернових: Швеції, Нідерландів, Франція – 60%, овочів і фруктів Данії, Бельгії, Нідерландів, Франції, Німеччини – 53%, виробництво цукру Нідерландів, виробництво спирту Франції, Швеції.

Кооперативи країн Європи – це 45-50% обсягу продукції харчової промисловості

Кооперація у США, це: переробка молока – 82%, електропостачання – 80%, збут продукції – 30%, виробництво цукру – 51%, кредитування – 33%, інформаційне забезпечення – 25%, оптові ринки худоби – 40%, постачання засобів – 26%, в т.ч.: добрив – 45%, пального – 44%

У Франції функціонує 3500 сільськогосподарських кооперативів, що займаються переробно-збутовою діяльністю. До них треба додати 13300 кооперативів зі спільного використання техніки. Широко розповсюджені також кооперативи штучного запліднення. Членами кооперативів є 9 з 10 фермерів.

У французьких сільськогосподарських кооперативах зайнято більше 520000 працівників. Кооперативний річний оборот становить у середньому 77-80 млрд. євро.

На французькі кооперативи припадає біля 60% збуту сільськогосподарської продукції. Найбільше кооперативами охоплено збут зерна – 67-70%, свинини – до 65%, більше половини молока. Дещо менше через кооперативи реалізується м'яса птиці, яєць, фруктів.

Переробні кооперативи Франції дають 40-

45% загального обсягу продукції харчової промисловості. Найбільшу питому вагу займають кооперативи з переробки зерна, овочів, фруктів, а також з виробництва оливкової олії і спирту. Значна частка кооперативного сектору у виробництві харчової продукції забезпечує створення сприятливого конкурентного середовища, спонукає приватні комерційні переробні підприємства до покращення економічних взаємовідносин з фермерами.

Через кооперативи зі спільного використання техніки (СУМА) фермерські господарства одержали доступ до високопродуктивної техніки та можливості зменшувати індивідуальні витрати на закупівлю технічних засобів, залучати до виконання робіт професійних механізаторів і навіть вирішувати проблему почергових відпусток для членів фермерських господарств. Сьогодні в країні членами і клієнтами СУМА є біля 38% фермерів. На них зосереджена третина парку зерно - і кормозбиральних комбайнів, п'ята частина розкидачів добрив, трактори підвищеної потужності, обприскувачі, спеціалізоване обладнання для здійснення ремонтних робіт, меліоративна й інша спеціалізована техніка. Машини і обладнання, що знаходяться в кооперативах, є колективною і, частково, приватною власністю їх членів. Їх використання здійснюється за чітко складеними графіками відповідно до замовлення фермерів.

Сільськогосподарські постачальницькі кооперативи Канади забезпечують фермерів – своїх членів засобами, такими як корми для тварин (на 27%), добривами і хімікатами (на 38%), насінням (на 19%), зерноочисним обладнанням, сільськогосподарськими машинами, а також паливними та будівельними матеріалами.

Сільськогосподарські кооперативи Франції звільнені від податків з прибутку, кооперативам по збереженню і пакуванню продукції надаються позики за пільговою відсотковою ставкою. Також законодавчо кооперативи захищені і у інших країнах Євросоюзу.

Сільськогосподарська кооперація України має велику історію, початок кооперативного руху на теренах України припадає на 1890-ті рр. Саме тоді почали створюватися хліборобські артілі та с.-г. громади, а в 1914 році їх налічувалося 1061. [3]

В наш час Верховною Радою в Законі України „Про сільськогосподарську кооперацію” зроблена спроба привнести в кооперативний рух на селі більшого динамізму і організованості.

Таблиця 1

Питома вага кооперативів в агробізнесі в економічно-розвинених країнах, %*

Країни	Напрямок діяльності				Матеріально-технічне постачання
	маркетинг				
	молоко	м'ясо	овочі та фрукти	зерно	
США	86	-	20	40	11-45
Канада	59	20-54	7-25	54	15-40
Швеція	99	79-81	60	75	75
Голландія	82	35	70-96	-	40-50
Німеччина	55-60	30	60	-	50-60

* за даними джерела [6]

У Законі „Про сільськогосподарську кооперацію” [4]. прописано, що сільськогосподарська кооперація може розглядатися як форма взаємодії незалежних товаровиробників, які добровільно об'єднують свої зусилля і ресурси для задоволення індивідуальних економічних інтересів в конкретному середовищі шляхом створення підприємств особливого типу – сільськогосподарського заготівельно-збутового кооперативу, який повинен мати статус неприбуткової організації, що відповідає міжнародним принципам кооперації.

Такий статус цілком логічний і обґрунтований, оскільки кооперативи такого типу – це, перш за все, структури, які створюються самими товаровиробниками, щоб підвищити ефективність своїх господарств і, фактично, є продовженням цих господарств. Заготівельно-збутовий кооператив не ставить мети нагромаджувати прибуток, отриманий в результаті своєї діяльності, а передає її своїм клієнтам - власникам. Обслуговуючий сільськогосподарський кооператив не є прибутковою організацією, а тому він повинен діяти в іншій юридичній площині.

Заготівельно-збутові кооперативи практично нове явище в ринковому середовищі країни, вони роблять лише перші кроки в своєму становленні, тому ще економічно слабкі, їх організаційні структури знаходяться на стадії формування. Для них значно важче, ніж іншим суб'єктам, адаптуватися до умов ринку. Заготівельно-збутові кооперативи переживають процес нерозуміння самих селян і їх невпевненість в тому, що кооператив може функціонувати в сучасних умовах.

В Україні сільськогосподарський обслуговуючий кооператив не має мети здобуття прибутку і має право отримати статус «неприбуткового». Проте він втрачає його, якщо об'єми діяльності з іншими юридичними і фізичними особами перевищать 20% його загального обороту. Якщо ж сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи надають послуги не лише своїм членам, але і іншим особам (що має бути визначене статутними документами), то в разі здобуття прибутку податками обкладається вся діяльність кооперативу. Такий кооператив не є неприбутковою організацією і не може бути включений в «реєстр неприбуткових організацій і установ».

Кооперація в сільському господарстві; постійно відчуває тиск великих компаній-виробників засобів виробництва, що мають власну дилерську мережу. Досить скромними є позиції кооперативного сектора в постачанні сільськогосподарської техніки і пального, надання послуг по обробці та збиранню, оскільки ця сфера значною мірою контролюється великими корпораціями, що мають розгалужену систему.

Співпраця багатьох людей, їхня кооперація мають ряд переваг порівняно з індивідуальними діями у сфері товарно-грошового обігу їх коопе-

рування забезпечує отримання додаткових переваг. У цій сфері кооперація дає змогу значно скоротити витрати за рахунок концентрування коштів та уникнення необхідності користування послугами посередників які маніпулюють ціновою політикою в залежності від ситуації на ринку. Так в протягом весняно-літнього періоду, кожен рік. спостерігається значне підвищення цін на обігові засоби та стрімке падіння цін на товарну сільськогосподарську продукцію, що призводить до фінансових втрат сільськогосподарських товаровиробників на рівні 30-40% .

Незважаючи на складну ситуацію, навіть без фінансової підтримки держави, кількість обслуговуючих в т.ч. заготівельно-збутових кооперативів протягом останніх років на Україні.

Сільськогосподарська кооперація України має велику історію, початок кооперативного руху на теренах України припадає на 1890-ті рр. Саме тоді почали створюватися хліборобські артілі та с.-г. громади, а в 1914 році їх налічувалося 1061. [7]

В Законі України „Про сільськогосподарську кооперацію” зроблена спроба привнести в кооперативний рух на селі більшого динамізму і організованості. У Законі вказано, що сільськогосподарська кооперація може розглядатися як форма взаємодії незалежних товаровиробників, які добровільно об'єднують свої зусилля і ресурси для задоволення індивідуальних економічних інтересів в конкретному середовищі шляхом створення підприємств особливого типу — сільськогосподарського заготівельно-збутового кооперативу, який повинен мати статус неприбуткової організації, що відповідає міжнародним принципам кооперації.

Такий статус цілком логічний і обґрунтований, оскільки кооперативи такого типу – це, перш за все, структури, які створюються самими товаровиробниками, щоб підвищити ефективність своїх господарств і, фактично, є продовженням цих господарств. Заготівельно-збутовий кооператив не ставить мети нагромаджувати прибуток, отриманий в результаті своєї діяльності, а передає її своїм клієнтам - власникам. Обслуговуючий сільськогосподарський кооператив не є прибутковою організацією, а тому він повинен діяти в іншій юридичній площині. [6]

Заготівельно-збутові кооперативи практично нове явище в ринковому середовищі країни, вони роблять лише перші кроки в своєму становленні, тому ще економічно слабкі, їх організаційні структури знаходяться на стадії формування. Для них значно важче, ніж іншим суб'єктам, адаптуватися до умов ринку. Заготівельно-збутові кооперативи переживають процес нерозуміння самих селян і їх невпевненість в тому, що кооператив може функціонувати в сучасних умовах.

Досить скромними є позиції кооперативного сектора в постачанні сільськогосподарської техні-

ки і пального, надання послуг по обробітку та збиранню, оскільки ця сфера значною мірою контролюється великими корпораціями, що мають розгалужену представницьку систему.

Таблиця 2
Кількість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на Україні*

Область	на 1 січня 2009 року	на 1 січня 2010 року
1. АР Крим	40	45
2. Вінницька	71	76
3. Волинська	34	27
4. Дніпропетровська	2	23
5. Донецька	16	5
6. Житомирська	93	97
7. Закарпатська	7	12
8. Запорізька	17	14
9. Івано-Франківська	20	30
10. Київська	14	19
11. Кіровоградська	8	19
12. Луганська	1	16
13. Львівська	38	35
14. Миколаївська	4	8
15. Одеська	6	41
16. Полтавська	6	16
17. Рівненська	8	12
18. Сумська	18	40
19. Тернопільська	3	5
20. Харківська	3	14
21. Херсонська	13	36
22. Хмельницька	51	12
23. Черкаська	9	20
24. Чернівецька	6	11
25. Чернігівська	8	12
Всього	496	645

* за даними джерела [5]

Співпраця багатьох людей, їхня кооперація мають ряд переваг порівняно з індивідуальними діями у сфері товарно-грошового обігу їх кооперування забезпечує отримання додаткових переваг. У цій сфері кооперація дає змогу значно скоротити витрати за рахунок концентрування коштів та уникнення необхідності користування послугами посередників які маніпулюють ціною політикою в залежності від кон'юнктури ринку. Незважаючи на складну ситуацію, навіть без фінансової підтримки держави, кількість обслуговуючих в т.ч. заготівельно-збутових кооперативів протягом останніх років на Україні зростає

Головними напрямками для формування певного капіталу кооперативу можуть бути вступні та пайові внески, що здійснюються відповідно до фінансової частини базового бізнес-плану та Статуту кооперативу. На наступному етапі потреби в капіталі можуть задовольнятися шляхом:

- контролю ресурсних і продуктових ринків з боку сільськогосподарських виробників;
- істотному заощадженню робочого часу у членів кооперативу за рахунок перейняття кооперативом на себе багатьох трудомістких процесів, зміцненню духу колективізму;

- спеціалізованих внесків членів та/або асоційованих членів;
- паїв нових членів та/або асоційованих членів;
- коштів, що надходять від господарської діяльності кооперативу;
- позичкових коштів та ін.

Кооператив має прагнути до розширення за рахунок вступу нових членів. Збільшення за рахунок цього масштабів оптових закупівель посилює економічну владу кооперативу

Ключем для створення заготівельно-збутових кооперативів є організація тривалих партнерських відносин є простий, доступний і регулярний обмін інформацією.

Кооперативи, що володіють ефективною інформаційною, домагаються кращих результатів, тому що завдяки цьому підприємства можуть значно знизити витрати на формування й управління кооперативом.

Партнерство в кооперативах повинне бути побудоване на прагматичних основах

Висновки Сільськогосподарські заготівельно-збутові кооперативи виконують певні соціально-економічні функції і є новою формою роботи з населенням. При цьому важливу соціальну значущість несе в собі можливість реальної участі членів у господарському управлінні і здобуття додаткових прибутків.

Необхідно на рівні області відпрацювати свої моделі формування кооперативів. Доцільно на базі незадіяного майна сільських споживчих товариств та їх спілок створити заготівельно-збутові кооперативи, відновити на кооперативних засадах плодоовочеві бази та овочесховища. Є незадіяні об'єкти державної і комунальної власності, які можуть бути передані сільськогосподарським кооперативам. Потребує розширення державна програма підтримки розвитку сільськогосподарської кооперації. Питання організації оптових ринків зараз обговорюється на обласному рівні. У США 40% усіх оптових ринків кооперативні, у Голландії - переважно. В Україні є програма підтримки формування мережі таких ринків і при відповідній політиці у ряді регіонів вони можуть бути кооперативними.

Соціально-економічна ефективність господарської діяльності сільськогосподарських заготівельно-збутових кооперативів досягається внаслідок максимальної реалізації особистих інтересів членів власників і сприяє:

- зниженню виробничих і транзакційних витрат сільськогосподарських виробників і, отже, зростанню їх доходів;
- підвищенню надійності обслуговування аграрного виробництва і якості що надаються сільгоспвиробникам послуг;
- контролю ресурсних і продуктових ринків з боку сільськогосподарських виробників;

- істотному заощадженню робочого часу у членів кооперативу за рахунок перейняття кооперативом на себе багатьох трудомістких процесів, зміцненню духу колективізму;

- розвитку конкуренції у сфері агробізнесу, що обмежує монополістичну поведінку акціонерних і інших комерційних агропромислових формуваль;

- скороченню втрат сільськогосподарських виробників від диспаритету цін на сільськогосподарську продукцію і засоби виробництва і послуги для сільського господарства і пом'якшенню вказаного диспаритету;

- консолідації економічних і соціальних інтересів сільськогосподарських виробників, зростанню їх соціального статусу, підвищенню ефективності аграрного лобі і так далі.

Отже створення заготівельно-збутового кооперативу може допомогти товаровиробникам реалізувати свою продукцію за більш високим цінами, знизити ризики, уникнути проблем з контролюючими службами й мати свою унікальну торговельну марку. Також кооперація робить неможливим безконтрольне панування посередницького бізнесу. Вона виведе з тіньового обігу велику суму оборотних коштів, розширить доступ товаровиробників до агросервісним послуг, дасть можливість їм краще адаптуватися до умов ринкової економіки і досягти міцних позицій на ринку.

Відродити сільські території через кооперацію, гарантувати продовольчу безпеку населення через виробництво власних продуктів харчування, їх переробку та реалізацію — ніхто краще, ніж кооперовані селяни, це не зробить.

Список використаної літератури:

1. Туган-Барановский М.И. Социальные основы кооперации / М.И. Туган-Барановский – М.: Экономика, 1989. – 496 с.
2. Малік М.Й. Кооперація в сільському господарстві України : стан і перспективи / М.Й. Малік // Економіка АПК.- 2005.-№ 12.-С. 3-8.
3. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу / В.В.Зіновчук – К.: Логос, 2001. – 145 с.
4. Закон України від 17 липня 1997р. № 469/97-ВР „Про сільськогосподарську кооперацію ” // Відомості Верховної Ради України - 1997. - № 39. - С. 683-695.
5. Кількість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>
6. Государственное регулирование налоговых отношений сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lol.org.ua>
7. Зіновчук В. В. Кооперативна ідея в сільському господарстві України і США / В. В. Зіновчук. – [2-е вид., доп. і перероб.]. – К. : Логос, 1996. – 224 с.
8. Черевко Г.В. Стратегія і особливості розвитку кооперації в аграрній сфері / Г.В. Черевко // Зб. наук. праць учасн. конф. «Національний кооперативний рух та структурні зміни в економіці України ХХ століття». – К., 2001. – с. 247-249.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2003 № 191 "Про затвердження примірних статутів сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу" // Відомості Верховної Ради України - 2003 № 191. – с.33.

Автором обосновано значення снабженческо-сбытовых кооперативов для оптимизации обеспечения снабжения средствами производства и сбыта продукции. Приведены основные направления решения проблем для предприятий при формировании такого кооператива.

By an author reasonably value of procurement-sale cooperative stores for optimization of providing of supply capital and production distribution goods. Basic directions over of decision of problems are brought for enterprises at forming of such cooperative store.

УДК 658+339.137.2

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Т. В. Зінченко, аспірант, Сумський національний аграрний університет

У статті розкривається та обґрунтовується значення формування фінансових ресурсів для підвищення конкурентоздатності сільськогосподарського виробництва. Визначаються основні складові та джерела формування фінансових ресурсів у сільському господарстві в ринкових умовах.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах ринкової економіки одним з найважливіших пріоритетів агропромислової політи-

ки України є підвищення конкурентоздатності сільськогосподарського виробництва, що сприятиме підвищенню ефективності виробництва в